

elever, som havde lav kapital og var „tamme“, var medlemmer af mindre vigtige organisationer på gymnasiet, og de var ikke „populære“ på samme måde som kliken på toppen. Dem med lav kapital, der var „vilde“, var dem, som næsten droppede ud, og som havde deres venner og sociale liv uden for gymnasiet. Her kaldtes drengene for *hoods* (bøller) og pigerne for *sluts* (ludere). De gik for eksempel i billigt tøj. Sherry Ortner har faktisk noget svært ved at identificere disse såkaldte ludere i virkeligheden, men selve begrebet var i højeste grad levende i 1950'erne. Ortner advarer mod at hendes firefeltmodel anvendes slavisk, og jeg vil sætte spørgsmålstegn ved, om hendes eksplicite strukturalistiske model i virkeligheden er nødvendig for hendes analyse. Hun grunder selv over det, så hendes model bliver både til noget at *tænke med* og noget at *tænke imod med*. Hendes pointe er, at klasse er meget fremtrædende i det samfund, som hun er del af. I hendes kulturelle redegørelse for hendes egen skoleårgang virker det, som om hun bevæger sig fra en stringent strukturanalyse à la Lévi-Strauss til en Barth'sk transaktionsmodel.

Hvad hentyder titlen *New Jersey Dreaming* til? Referencen er til dels til „den amerikanske drøm“, hvor verdslig succes kan opnås gennem hård kamp mod alle odds. Drømmen er et løfte, der kun kan indfries gennem hårdt arbejde. New Jersey er stedet for denne amerikanske drøm, måske det allerbedste sted for dagdrømme.

Newark ligger lige over for New York City på den anden side af Hudsonfloden, og mange af Ortners klassekammerater prøvede deres drømme af i Greenwich Village, hvor de hørte digtoplæsninger, jazz og folkemusik på kaffehusene. Ortner er nu selv professor på Columbia Universitet og kan derfra se over til den anden siden af Hudsonfloden til sin hjemby. William Carlos Williams' og Allan Ginsburgs digte og Bruce Springsteen tilføjer alle farve og stof til *New Jersey Dreaming*. Den i offentligheden mest kendte fra Ortners gymnasieårgang er forfatteren Philip Roth, som har skrevet udførligt om sin barndom i det jødiske miljø i Newark (f.eks. *Portnoy's Complaint* 1969).

Det, der gør Sherry Ortners etnografiske studie så overbevisende, er måden, hvorpå det samstemmer med, men aldrig overlapper Roths fiktion. Der er næppe det gymnasium i USA, som er blevet husket og undersøgt med så megen iver som Weequahic. Gymnasietiden, lærer vi, er det tidspunkt i livet, hvor drømmene begynder at arbejde. Ortners undersøgelse viser, at den sociologiske fantasi, som C. Wright Mills gjorde sig til talsmand for, også er antropologens bedste ressource.

Jonathan Schwartz
Lektor emeritus
Institut for Antropologi
Københavns Universitet

Susanne Højlund: *Barndomskonstruktioner. På feltarbejde i skole, SFO og på sygehus*. København: Gyldendal Uddannelse 2002. 293 sider. ISBN 87-02-01289-8. Pris: 298 kr.

Bogen *Barndomskonstruktioner. På feltarbejde i skole, SFO og på sygehus* er en revideret udgave af Susanne Højlands ph.d.-afhandling. På baggrund af 13 måneders feltarbejde i henholdsvis folkeskolen, SFO og på sygehus viser forfatteren, hvordan børns sociale identitet i forskellige institutionelle sammenhænge er tæt relateret til professionelles forestillinger om børn.

Bogen indledes med en overbevisende redegørelse for de begrebslige og teoretiske diskussioner, der kendetegner barndomsforskningen. Susanne Højlund argumenterer for nødvendigheden af at tage afsæt i en analytisk skelnen mellem børne- og barndoms-perspektivet for at undgå for hurtige konklusioner om sammenhænge mellem børns ageren og den institutionelle kontekst. Diskussionen følges af en forbilledlig og konti-nuerlig refleksion over forskningsprocessen.

Bogen har, som titlen indikerer, sit empiriske afsæt i tre forskellige institutioner, skole, SFO og sygehus. Disse institutioner sammenlignes med henblik på at redegøre for sammenhængen mellem børns erfaringer og professionelle fortolkninger af barndom. Fokus er her børnenes sociale identitetsprocesser. Det påvises, at forskellige sociale kategorier understreges afhængigt af den institutionelle kontekst: Mens køn er afgørende i skolekonteksten, er det i SFO'en alder, der er afgørende. På hospitalet tillægges hverken køn eller alder nogen særlig betydning, idet børnene her ikke skaber en kollektiv erfaring. Det konkluderes, at social identitet skabes ud fra børnenes fortolkninger af specifikke sociale sammenhænge snarere end på baggrund af individuelle kompetencer.

Bogens tredje del udforsker henholdsvis den samfundsstrukturelle, den ideologiske og den sociale dimension ved barndom som institutionel konstruktion. Susanne Højlund viser, hvorledes typen af professionel opgave har konsekvenser for, hvilke egenskaber der vægtes hos børnene. Analysen illustrerer overbevisende, hvorledes disse sociale kategoriseringer ikke er neutrale, men tværtimod fungerer som værditilskrivninger.

I bogens sidste del introduceres begrebet landskab for at undersøge, hvorvidt det kan forklare barndom som et fænomen, der både rummer sociale aktører, sociale konstruktioner og strukturelle betingelser. Målet er her at analysere børns erfaringer i forhold til de formelle og uformelle hierarkier, som institutionernes barndomskonstruktioner repræsenterer. Ved at betragte barndom som et landskab kan Susanne Højlund påvise, at det, undersøgelsen har sammenlignet, er forskellige steder i et barndomslandskab snarere end forskellige barndomme. Børnenes erfaringer i de tre former for institutioner er relateret til den position, de har i en given institutionel kontekst, og udgør sammenhæn-gende snarere end adskilte erfaringer.

Anvendelsen af landskabsbegrebet var kommet mere til sin ret, om det havde været introduceret i bogens begyndelse. Herved havde begrebet kunne anvendes som analytisk redskab til at forbinde de forskellige institutionelle kontekster igennem hele bogen snarere end som nu, hvor det alene tjener som perspektivering.

Præsentationen af det omfattende etnografiske materiale er stringent og læsevenlig. Da bogen samtidig dels er funderet på en omfattende indsigt i barndomsforskningens centrale teoretiske diskussioner og dels er kendetegnet ved analytisk dybde, anbefaler jeg den hermed til brug i undervisningssammenhænge på universiteter og højere lærean-stalter. Bogens fire dele kan læses separat afhængigt af læserens interesse. Man skal dog være opmærksom på, at delene indgår i en sammenhængende argumentation og derfor har en logisk kontinuitet.

*Helle Bundgaard
Lektor
Institut for Antropologi
Københavns Universitet*